

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserții se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondență săntă se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.

Episole nefranțate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu litere garmon — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Prenumerări nouă

„Telegraful Român”

Care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerație se trimit mai cu înlesnire pe lângă asigurări postale (Posta utalvány — Post-Anweisung). Numeli prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceta.

Se atrage atenția noastră că, al căror abonament se sfârșește cu ultima Martie 1887, să-și innoiască abonamentul, pentru că altfel expeditura va fi silită să împiedicea foaiei).

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expediere se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 16 Martiu, 1887.

Ministrul honveďilor din Ungaria, dl baron Fejérvari, și-a aprins pae în cap cu respusul, ce l-a dat deputației tinerimei universită din Budapesta. Să este foarte natural, că ungurii să nu fie mulțumiți cu respusul, — dacă e vorba, că să fim drepti.

Se simt de tot ofensați frații maghiari, când din gura unui ministru trebuie să audă, că în armata comună nici ungurii nu vor avea prerogative.

Drepti că niște copii răsfățăți, ca toate, dar toate să meargă după dragă voia lor, cu greu le vine maghiarilor, când li se spune, că legătura cu Austria și unitatea statului cere ca armata să fie una prin urmare și limba una, adică cea germană.

Poate aceasta nu i-ar fi supărăt aşa tare pe membrii deputației — dar rău, de tot rău trebuie, că le a căzut, când ministrul le a spus însă un adever — și adeverul de regulă doare.

Li s-a spus, că un om și o societate de oameni nu poate face pretensiuni la o cultură mai înaltă, dacă nu și însușit o limbă cultă europeană și în casul concret aici la noi, limba germană. Este și rămâne treaba ungurilor, că cum se vor descurca ei din incurcata, ce și o au pregătit ei singuri, mergeând la ministrul, să ceară lucruri imposibile, — lucruri, pe care ministrul Ungariei declară, că nici

nu are de cuget ale înainta la locurile cele mai înalte spre aprețare.

Vom vedea și noi, cum se vor desvolta lucrurile, până acum însă simțim, că de tot vătemat și ofensat este sentimentul public unguresc, și că nu este imposibil, ca să se înceapă demonstrații peste demonstrații contra persoanei ministrului, a cărui nefericire este, că scie limba germană și că nu este dispus să se identifice cu cererea tinerimei universită.

Noi la rândul nostru trebuie să dicem și aici „adă mie, măne ţie.”

Mai dilele treute, când cu cestiunea tecstului de pe bancnotele ungurești scim, ce larmă făcuse pressa ungurească și ce inscenase din cauza propunerii deputatului boem Dr. Gregr în „Reichsrathul” austriac.

Ca și din gura șerpilor protestează cu un glas în contra schimbării tecstului, care exprimă și pe bancnote egemonia maghiară-germană din statul austro-ungar.

Cum că cehilor, polonilor, românilor și celorlalți popoare încă nu le va fi venit la socoteala și nu le va veni nici ați acest triumf al celor două poartă privilegiate — nu încap discuție, dar tocmai, fiindcă ați suferi aceia, pentru ce să nu li se facă și maghiarilor căte o placere a suferi și ei căte ceva.

Noi cei din Ungaria, dacă numai îci-cole ne ridicăm vocea pentru respectarea legei naționalităților — când aducem casuri concrete, cum că ea este călcată, ni se respunde, că nu suntem vrednici de beneficiile acelei legi; ca și cum legile ar fi ecisitând, ca ele să se execuze loial, numai sub anumite condiții.

Ungurii au armata lor și tinerimea maghiară nu poate lucra mai înțeleptesc, decât dacă se pun în serviciul acelei armate, ai căror ofițeri ați sunt tot să dea bine plătiți, ca și ofițerii armatei comune. Ei, dar frații maghiari își cugetă, că ar fi bine să cuprindă teren și în armată comună. Pofteașă să o facă le acice ministrul — dar pofteașă a înveță și limba acicei armate. Ce ar fi, să dicem noi, cări bine, reu, dar ca să putem aici ocupa numai un oficiu căt de slabă avem necesitate ca pe lângă limba maternă să mai cunoascem cel puțin pe cea maghiară și în unele locuri hotărît și pe cea germană. Să noue ne vine greu, că prin învețarea a încă două limbi ni se răpesce timp, bani și sudoare, dar noi săliți suntem să o facem, ca să putem trăi aici, deși și noi credem a fi în drept a ne numera între fi acestei patrii. Ce ar dice însă frații maghiari, dacă li s-ar cere în interesul serviciului și în interesul

cetățenilor, pentru cari sunt puși diregători publici, când li s-ar impune și dlor pe unele ținuturi cunoștință perfectă a limbii germane ori române.

Un român — dacă nu pune un accent pe „a,” poate și sigur, că în tabela de calificări primește drept recomandări de la șeful seu „nu scie limba statului” și cu aceasta calificări apoi ministru trece iute preste el, de ar fi el iuristul cel mai bun, omul cel mai onest, amploațul cel mai activ și mai diligent. Noi însă cu de acesta suntem dedăți și suferință la noi deja a ajuns în stadiul de a nu mai putea avea formele gradației — și dedăți a suferi nici că mai reflectăm la anomalii de soiul acestora.

Ungurii nostri sunt însă mai simțitori să vede treaba. Ei, călcați, nu pe piciorul întreg, nici pe cap, ci numai pe căte o bătătură strigă în gura mare și osândese de moarte pe un ministru, care indirect vorbesce către direcționile colegilor reformate din Ungaria și Transilvania, ca să pună mai mult pond pe însușirea limbii germane, care acum prin acele scoli a ajuns aproape de batjocură.

O procedură aceasta, care mai tardiu apoi se resbună asupra junimei maghiare, și se resbună asupra comerciantului, industriașului, profesorului, medicului, inginerului și asupra tuturor funcționarilor de stat.

Ar trebui ca să vină și frații maghiari la pricere, că a cunoasce limba germană încă nu inseamnă a se germaniza, precum nici a cunoasce limba maghiară nu inseamnă a se maghiariza cineva, după cum noi în reflecțiile noastre față de cei cu „Kultur egyletul” dela Cluș, nu odată o am accentuat.

Este însă și remâne o necesitate pentru tot omul cu pretensiuni de cultură, că să nu cunoască numai o limbă fie ea chiar limba maghiară, dacă nu cumva are de cuget, că să se opreasă la Pojón, și de aceea pe nedrept se vede, că său supărăt maghiarii, și pe nedrept fac grave imputări ministrului.

Cum le ar veni la socoteala întrebării noastre, că am trimis o deputație la ministrul honveďilor ca tinerii români să poată depune esamenele în limba română, lasăm să respondă frații dela presă din Cluș. — Ja, das ist mir anders Bauer!

Revista politică.

De un timp încoace relațiile între popoarele monarhiei noastre devin din ce în ce tot mai încordate. Parcă inadins se caută motiv a se provoca ceartă și vrăjăbă tocmai în momentele, când monarhia noastră

FOITĂ.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1887.

Raportul

secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1886—87.

(Inchidere.)

V. Colecționile.

Biblioteca Academiei, dimpreună cu toate lucrările sale științifice, de manuscrise, de documente istorice, de monede, au continuat în decursul anului început a cresce din ce mai mult.

Comisia bibliotecii va prezenta relațiile sa amănuntită asupra creșterii colecțiilor puse sub să speciale supraveghiere, precum și asupra lucrărilor făcute în decursul anului pentru catalogarea și buna lor întreținere.

Aici am deosebită plăcere a aduce la cunoștința D-voastră, că M. S. regelui Italiei a binevoită la onora Academia, dispunând să își se trimeată, prin Ex. Sa comitele de Tornelli Brusati, splendida ediție a *Divinei Comedii* cu comentariul latin înădăbit al lui Stefan Talice da Ricaldone, publicată din ordinul M. Sale și dedicată principelui regal Victorio Emanuele,

2. Sanctitatea Sa Papa Leon XIII a binevoit a dispune, să se trimeată Academiei 11 volume foarte frumoase legate, publicate din ordine și cu chihlimpă sa. Aproape toate aceste volume sunt isvoare istorice de o mare valoare. Într-ele se află Regestele Papilor Clemente V, Leon X, Onorius III; precum și catalogul descriptiv al manuscriselor bibliotecii Vaticanului. Volumele trimese sunt numai începuturile publicațiilor, ale căror continuări sperăm, că ni se vor trimite. Academia a decis a-și exprima recunoșința sa trimijet S. Sale Papiei publicațiilor sale.

3. În decursul anului s-au stabilit noauă relații de schimbări cu publicațiile cu următoarele institute și societăți științifice:

Societatea arheologică din Timișoara,
Institutul Canadian din Ottawa,
Muzeul Czartoryski din Cracovia,
Societatea imperială de istorie și arheologie din Odessa,
Academia teologică din Kiev,
Comisia regală pentru istoria patriei din Venetia,
Societatea retoromană din Coira,
Direcția archivelor de stat din Varșovia,
Biblioteca națională centrală din Florență.

4. Colecția numismatică a crescut în cursul anului cu un număr însemnat de monede vechi mai cu seamă moldovenesci.

5. De asemenea a crescut foarte mult și colecția de documente istorice din țară; mai multe persoane doritoare de a vedea desvoltându-se studierea istoriei naionale,

aprejind silințe, ce-și dă Academia pentru aceste studii, au dăruit hrisove, zapise și alte documente; delegațiunile de la altă parte să silită a procure că s-a putut mai mult astfel de documente.

Colecția de documente, formată aproape întregă în ultimii trei patru ani, era numai în mică parte regulată cu inventarul descriptiv ale documentelor. Personalul bibliotecii și ai cancelariei noastre fiind foarte ocupat cu lucrările bibliotecii de cărți tipărite, nu dispunea de timp necesar pentru a face inventarul descriptiv al întregiei noastre colecții de documente, lucrare, care nu se poate face bine, decât înțec și cu multă atenție. Pentru ca totuși aceste inventarii, necesare pentru studierea documentelor, să se poată face, am înșărcinat pe bibliotecarul Academiei să-și ia în ajutor o persoană competență, care sub îngrijirea sa, să facă inventarile necesare, disponindu-i la dispoziție spre acest scop căte o sută de lei pe lună din diurinele mele.

6. În ajunul chiar al sesiunii generale a Academiei înalt Prea Sfințitul mitropolit al Moldovei, Iosif Naniescu, în râvnă neobosită, ce are pentru cultură națională, a facut Academiei un dar neprețuit. Înalt Prea Sfinția Sa mi-a facut din tinsa onoare a mea înșărcină să prezint Academiei un volum, în care sunt legate împreună: *Néa Σύντομες Διαφόρων Ιστορίων ἀπό την ελληνική και την ρωμαϊκή πολιτεία...* tipărită la Venetia în 1650, — *Βιβλίον καθοίμενον Επιλόγιον...* tipărită asemenea la Venetia în 1663.

Acest volum a aparținut metropolitului Dosofteiu, și i-a servit pentru prelucrarea *Proloagelor* sale, după cum se

stră are mare lipsă de pace și linisce internă, întăriindu-se din lăuntru ca cu atât mai tare să poată fi harnică a pășii hotărât în politica esternă.

Maghiarii conduși de șovinismul, ce-i caracterizează, au ajuns așa de departe încât cehii nu numai că nu mai vreau nici a-i cresta, dar foile bohem de o vreme încoace scriu articoli pentru de a intărîta pe cehi în contra poporului maghiar. Si din astă pricina suferă o stagnare foarte mare toate produsele din Ungaria. A ajuns lucrul și până acolo, încât e văzut și amărăt de pelea serumanilor neguțător ceh, care ar îndrăsnii să intre în relații de neguțătorie cu vreun ungur. Se vorbesce chiar de cluburi, a căror țintă este, să dea lovitura de moarte provenienților maghiari.

Revisiunea de aplanare regnicolară ungaro-eră, ce și are începutul decând cu certele asupra firmelor — pajurelor — în anul 1883, încă s-a finit în înțelegeri negativ. Atât dieta din Budapesta cât și dieta croată au primit rapoartele deputațiunilor regnicolare asupra cauzelor neîntelegerilor și între ruperea pertractărilor cu privire la folosirea limbei. Ambele diete au luat lucru spre scîntă și cu aceasta s-a încheiat deocamdată cestiuinea în mod formal. Se sperează însă, că pertractările se vor reincepe preste puțin timp și anume, când se vor începe pertractările între ambele guverne cu privire la stipulațiunile finanțări. Foile croate laudă ținuta delegaților croați, căci nu s-au lăsat a fi seduși de apucăturile maghiare. Ele nu exprimă decât un afront al croaților față de maghiari, cari, dacă altfel s-ar fi putut față de popor croat, croații le-ar putea fi buni pretini și la bine și la rău; de altfel ungurii încă nu voiesc să capătuleze față de pretensiunile croaților. Referentul Dr. Falk a combătut asupra aspirațiunile croaților, cari pot da naștere la multe și mari neîntelegeri. Cu inima de tot amărătă privesc și dîl Tisza la neisbândă; și cu mare inversunare combată purcederea croaților, căci — dice dîl Tisza — secțiunile croate dela regimul central, cari după natura lor pot avea numai însemnătatea unui birou de tâlmăcire și de informație, dacă s-ar face concesiunile cerute de croați ar deveni pentru Croația un fel de regim secundar. — Astfel stau lucrurile la noi.

În afară relațiunile nu s'au schimbat; numai cu privire la alianța celor trei împărați, după cum e informat "Times" Rusia ear ar dorî o nouă încheiere a alianței, dar pe baza luării unor măsuri mai aspre contra revoltanților. Împăratul german n'ar fi neapărat a se aduce în realizare dorința Rusiei, monarhia noastră însă nu cam prea are voință de a accepta o astfel de alianță, deoarece Rusia în cestiunea orientală continuă a recurge întră realizarea scopului seu la toate mijloacele iertate și neiertate, până la cele mai evidente inconsecvențe. Ceeace în Petersburg se privesc de rescoală și conjurație, pentru Sofia și Rusia se privesc ca adéverat patriotism. Rusia se revoluește de un instrument, indată ce se potrivesc cu planurile ei. — Aceste informații despre alianța acestor trei monarhi, însă sunt cam dubioase; de oarece, după cum scrie "Polit. Corresp.", Rusia n'ar putea să intre în alianță, fiind politica ei orientală îndreptată chiar spre a slabî influența monarhiei noastre în Orient. Ținta Rusiei în Orient, e, pe de o parte a înaintă încet și sigur spre Constantinopol, pe de altă parte, Tarul vrea să căstige autoritatea sa de o sfîntenie mai oficială și mai precisă, proclamându-se în

poate vedea din numeroasele adnotări scris de însuși însuși să. Cea ce măresce însă importanța acestei cărți sunt cele patru din urmă fețe, pe care se află scris de mâna mitropolitului Dosofteiu în grecesc actual patriarchal despre Dragos Vodă din 1392 (în Miklosich, *Acta Patriarchatus*, vol. II, p. 156), — în slovenesc și românesc amintirea urucului lui Roman Vodă din 1393) — în latinesc septe versuri scrisă pe tablă de aur, care se află în palatul Craiului Leșescu, Ioan Sobieski, — și în românescă descrierea acestei inscripții. Academia întreagă va arăta, cred, prin un vot special recunoșterea sa Prea Sfîntului mitropolit care, la pagina 119 a *Elogiului*, a atestat cu însăși mâna sa acest dar.

VI. Concursurile.

La concursurile premiilor destinate a se da în sesiunea generală din acest an s'au prezentat următoarele publicații și manuscrise.

1. La concursul premiului *Năsturel-Herescu* de 4000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă în limba română cu conținut de orice natură și publicată în anul 1886, și al premiului *Heliade-Rădulescu* de 5000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă în limba română cu conținut literar și publicată în anii 1885 și 1886, s'au prezentat următoarele publicații:

1. Floru Dianu, *Salinile române*, studiu teologic și economic.

2. Iancu Theor, *Dreptatea orbilor*.

3. G. Bengescu-Dabija, *Pigmalion, reg le Fenicie*, tragedie în cinci acte.

Ierusalim de cap suprem al tuturor popoarelor și bisericilor ortodoxe, așează de un fel de pontifex maximus; spre scopul acesta Rusia înfințează cu sîrgință în sfântă țeară mănăstiri și cumpără o mulțime de moșii.

Ca un fel de reacțiune a nisuițelor Rusiei se poate privi și dezvoltarea lucrurilor în Germania cu privire la cestiunea catolică. În casa de sus prusiana s'a adus spre desbatere proiectul de lege bisericesc din Maiu, caruia episcopul Kopp a mai făcut o mulțime de amandamente, se înțelege în favorul bisericiei. În urma acestui proiect de lege biserică catolică s'a mai ridicat încă odată puternic în Germania. Proiectul a fost sprințit din toate părțile, opoziționea a fost cu mult prea inferioară în puteri pentru dăa fi putut răsturna proiectul de lege. În decursul desbatelor s'a destins cu deosebire principale Bismarck, care într-o vorbire fulminantă apără tare acest proiect și prin el biserică, căci statul german, cu deosebire în cîte din urmă s'a dovedit, cumă numai cu succursul bisericiei poate să se stea așa, precum se află.

Nu se poate restabili pacea (a dîs dl Bismarck, într-altele) până ce nu m'am împăcat cu biserică, căci puterea vrășmașă a centrului crescea mereu, unindu-se cu progresiști și cu socialisti, căci urea contra regimului era mai mare ca iubirea către biserică. M'am întrebă de multe ori, ca e de făcut și am esperiat, că având pe catolici cu noi vom invinge. Noi trebuie să ținem pe credincioșii germani catolici pe partea noastră, ca să putem pune stăvila puternică primeșadioaselor pericole, cari preste puțin timp vor amenința existența noastră națională. Si relațiunile noastre cu Austria se vor îmbunătăți, cănd nu ne vom mai certa în cestiunea confesională. Răsboiu bisericăi contra vrășmașului Vindhorst nu mai e îndelnic astă s'a arătat de cănd cu alegerile nouă și de cănd condiționează și pacea. Avem datorină să apărăm pe Papa contra democrației unite cu progresiști, cari cresc oameni periculoși statului; căci preotimea își scie face datorină față de stat. Papa și împăratul au aici aceleasi interese, dela cari condiționează pacea și autoritatea, de aceea alianța lor e de mare însemnatate. Având pace cu Roma nu mai e de așa importanță pacea cu centrul. E Papa și regale una, atunci lupta cu centrul e ușoară. Spre a ajunge scopul acesta, recomand proiectul și adauscile.

Ce fel de pericole va amenința pe Germania vom vedea deoarece Bismarck prorocese, că se vor întări căt mai curând; ear Bismarck, cănd vorbesce, scie de ce vorbesce.

Foaia Germană „Kreuztg“ aduce o mulțime de scrisi în corespondențe din Paris, precum și în corespondențe inspirate din Rusia, că în cercurile diplomatici se discută posibilitatea realegerii principelui Alecsandru de Battemberg. Corespondențele mai adaugă, că relațiunile între Poarta și Rusia sau cam înăsprit, din pricina afacerii cu Rumelia. Se vorbesce, că se va primi candidatura și a principelui Oscar de Svedia n. la 1859; deoarece principalele George de Leuchtenberg n'ar aplicare spre a ocupa tronul bulgar. De altfel bulgarii se tem tare, că se să nu îsbucnească noue revolte înainte d'ă se conchemea sobrania. De aceea se schimbă detașamentele de trupe în fortărețe și se adaugă detașamente de infanterie, cavalerie și artilerie la toate punctele mai în semnate din țară, pentru ca să se asigure contra unor eventuale incercări de insurecții, ce se observă la

4. Dr. N. C. Tomescu, *Degenerarea și regenerarea nerililor*.

5. Th. Alecsy, *Dictionar germano-român*.

6. I. I. Nacianu, *La Dobroudja économique et sociale*.

7. Dr. C. C. Codrescu, *Studiul asupra spitalului „Bârlad și Elena Beldiman“*.

8. A. Vlahuță, *Novele*.

9. A. Vizanti, *Raport asupra proiectului de organizație generală a învățământului public*, 2 vol.

10. T. C. Văcărescu, *Luptele românilor în resbel din 1877–78*, Vol. I.

11. Din ale lui A. I. Odobescu, *Michnea-Vodă*. — Doamna Chiajina.

12. G. G. Meitani, *Studie asupra constituției românilor, fasc. XI*.

13. G. Sion, *Una sută și una fabule*.

14. J. J. Roșca, *Lăpușneanu, tragedie*.

15. „ „ „ Fata dela Cozia.

16. Gr. G. Tocilescu, *Manual de istoria română*.

2. La concursul premiului *Lazăr* de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare în limba română asupra subiectului „Flora descriptivă a unui județ din România după alegerea concurențului“, s'a prezentat un singur manuscris intitulat *Flora Dobrogei* având devisa:

„Il n'y a qu'une manière d'avancer les sciences, c'est de les simplifier ou d'ajouter quelque chose de nouveau.“

3. Nicu un concurent nu s'a prezentat la premiul *Alecsandru Ioan Cuza* de 4000 lei pentru cea mai bună disertație

granițe. — Epistola, prin care Zankow rupe per tractările cu marele-vizir e următoarea:

„Alteță! Fiindu-ve cunoscute impreguiările, în care am fost chemat să încep negoieri în scopul ajungerii la o înțelegere între regenții actuali din Bulgaria și opoziție, cred, că e de prisos, să mai insist aici asupra lor. Deși am fost insuflat de cea mai vie dorință de a vedea criza bulgară ajungând la o soluție pacifică, totuși n'am putut să nu-mi manifest temerile relative la succesul acestor per tractări, precum am avut onoarea a ve indica aceasta deja la începutul negoierilor. Atunci mi-am luat libertatea a observa Alteții Voastre, că intențiunile binevoitoare ale guvernului imperial, de a vedea restabilită căt mai curând liniștea și ordinea în Bulgaria, vor întimpina din capul locului reaua voință și iloialitatea acelora, cari ajungând în mod arbitrar și prin usurpare la putere, cu greu vor lăsa aceasta din mâna, nici cu preful celor mai estreme sacrificii, lăsând ca teara să devie prada ororilor răsboiu lui civil și al ruinei.

Săpoi oare negoierile n'au probat cătă dreptate aveam? Si când negoierile trecu mai în urmă la Sofia, deși nu me așteptam la nimic dela spiritul conciliant al regenților nostri, am luat asupra-mi misiunea de a consilia pe amicii mei politici, ca să sprijinească silințele guvernului imperial spre a se ajunge la o soluție satisfăcătoare a crizei.

Evenimentele deplorabile, ce se întâmplată în Silistra și în Rusie, dau încă o dovadă lumiei întregi, că a mai stat de vorbă cu actualii regenți ai Bulgariei, în scopul împăcării, este numai o momală. Guvernul n'a stat un moment la îndoială, de a reprimă răscoala garnizoanei din Silistra și Rusie cu cea mai extremă cruditate, deși majoritatea și cei mai însemnati ofițeri ai celor garnisoane au fost tocmai aceia, cari au contribuit la constituirea guvernului și l-au sprijinit până în timpul din urmă. În timp de două zile aceste două orașe au oferit spectacolul dureos al răsboiului civil și al celei mai teribile distrucții. În acest scurt timp au murit mai mulți ofițeri, decât în nefericitul răsboiu cu Serbia. Vîrsarea de sânge, execuțiile de ofițeri și cetățeni, lupta și măcelul în străde, sălbăticia, cu care și asupră populația, arestările în masă de ofițeri și cetățeni în toate orașele Bulgariei, tractarea barbară, la care au fost supuși cei arestați, zugrăvesc cu cel mai vîl colori situația țării și tendințele acelor, care o guvernează.

Față cu această stare deplorabilă cred de a mea datorie, să declar Alteții Voastre în numele opoziției, că urmarea negoierilor nu numai că este nefolosoare, ci chiar primejdioase, căci ar încuraja pe guvern, să stărue pe calea anarchiei și i-ar permite, ca după plac să dispue de onoarea, viață și ariea cetățenilor.

În urma declarației, ce mi-am luat onoare a ve face aici, cred de a mea datorie să adaoag, că e de urgență neapărat să se lăsă în vedere mijloace și măsuri spre a se preveni alte evenimente triste, în care Bulgaria ar mai putea fi păță cu sânge.

(semnat) D. Zancow.“

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român“

Budapestă, 26 Martiu, 1887. După cum s'a anunțat prin jurnalele maghiare de aici, preste puțin timp va apărea o carte „Despre originea românilor și despre constituirea statului și a națiunii române“. Autorul ei este domnul Dr. Réthy, oficial la muzeul național maghiar din Budapesta, și unul dintre scriitorii junii șoviniști de tagma ce-

in limba română despre: *Istoria românilor în Dacia Traiană dela Aurelian până la fundarea principatelor Moldova și Tăra românească*.

4. La concursul premiului de 1500 lei pentru anii 1883–87 al Asociației craiovene pentru desvoltarea învățământului public s'au prezentat următoarele publicații:

Dr. C. C. Codrescu, *Compendiu de Igienă*, Bârlad, 1885.

” ” ” Manual de medicină populară. Bârlad, 1885.

La concursul publicat pentru traducerea din M. T. Cicero-nis, de officiis liber I s'au prezentat două manuscrise: unul cu devisa: „Virtutis laus omnis in actione consistit“; cel-alalt cu devisa:

„Omul ce arată cu blândețe calea celui rătăcit, din a sa lumină pare că ar aprinde streină lumină, și cu toate acestea și a sa lucesc tot cum a lucit.“ Ennii.

Toate publicații și manuscrisele prezentate la concurs au fost trimise, la timpul fiesat de regulament, comisiunilor și secțiunilor însărcinate cu studierea lor.

Pentru premiul didactic al Societății craiovene, nefind aleasă din sesiunea trecută o comisiune specială, rămâne ca această comisiune să se aleagă acum și să i-se dea în cercetare publicațiiile prezentate la acest premiu.

Secretarul general, D. Sturdza,

lor dela „Budapesti Hirlap,” cari ar dorî să facă și din petri maghiari, și fiindcă scriu, astfel de idiome și agitează pre toată dina în acest interîmpărțire, și sprează, că dorința lor ar fi și realisabilă. Dl Réthy e încă om tiner, abia în etate de 30—35 ani, fiul unui tipograf din Arad, unde și s-a insușit în cât va și o parte din limba poporului român. După cât sunt informat din sorginte de amintirea de credință, dl Réthy de vre-o cinci ani încoace se ocupă cu studiul asupra „Originei românilor”; pe speseele statului a făcut chiar și călătorii în toată vara prin peninsula balcanică spre a face studii asupra popoarelor orientale, precum serbi, albanezi, cujovlachi, greci, bulgari și turci. Ce privescu cuprinsul cărții, ce va apărea în curând, sunt informații că dl Réthy combatte din toate puterile continuitatea istorică a românilor în Dacia, și susține, că limba română s-ar fi format în Albania în secolul al IV-lea. Din Albania ar fi venit după sosirea ungurilor români ca păstori în Muntenia, Moldova, Transilvania, Bărăgan și în părțile din Ungaria. Susține, că români ar fi înruditi numai cu popoarele balcanice, iar nici decât cu italienii, francesii, spaniolii și portugesii; afirmă totodată, că tările, unde astăzi se află naționalitatea română, ar fi fost locuite înainte de venirea „păstorilor albanezi români” de mai multe fețe de populații slave, pe care popoara acesti „păstori români” le-ar fi cucerit, vînd bine, cu băta pastoreasca, și păscându-și vitale și oile la munte și poăzi ar fi „românat” toată populația slavă de prin toate locurile — chiar și pe cea dela câmpie.

Dnul Réthy a călătorit și prin România. În carte sa se ocupă mult cu poporul și inteligența din România; poporul, după părere densului, ar fi de origine slavă, dar acum se înțelege romanisată, iar inteligența României ar fi de origine greacă. Chiar și viața din București n'ar fi alt ceva, decât o ediție nouă din viața din Athene.

Binevoitorul cătătoriu va observa din această mică schită, „quodlibet”-ul, ce va apărea de sub tipar, deși nu conține nici un adever istoric, fiind compus după fantasia cea mai elastică sovînășă-maghiară, totuși este foarte bun pentru distracție, amuzant și curios. Suliță, ce vrea autorul să o infișe în conștiința românilor pentru a combate a lor latinitate, este băgată într-o teacă împrobobită cu flori fantastice și buruene esotice, ce se pot produce nu din însăși natura, ci numai din muzeul național din Budapesta.

Dl Réthy combate în scrierea sa și pe dnul Hunfalvy, reflectând, că gresesc dnul Hunfalvy, când afirmă despre „păstori români,” că ei ar fi venit în urma ungurilor pe aceste locuri — din Bulgaria; pentru că după dl Réthy „păstori români” ar fi venit pe aici — din Albania. Această mică șeară, Albania, a produs odinioară, „ca prin minune” atâtă păstori încât ea a fost în stare să impună cinci-sese alte tăriri! și încă să mai rămână și acasă în Albania pe atâtă păstori; și că păstori veniți ar fi făcut cuceriri de teritoriu și cuceriri colosale de naționalitate, ce până la dl Réthy în istoria lumii au remas necunoscute și neinventate de nici un om învețat.

Dacă acești păstori ai lui Réthy ar fi o realitate, și nu precum sunt, o fantasie goală: tot românul ar trebui să fie mai falos astăzi, ca ori când; pentru că dacă acești păstori cu bătele în mâini fusera odi noiară atât de eroici, și cuceritori, — unde va ajunge aceasta gîntă românească, când nu numai păstori ei de astăzi, dar fie care fiu al ei va fi provăduț după recerîntă timpului modern cu sabie, pușcă și pistoale, cu munitione? Acești păstori ai fantasiei „învățătilor” maghiari ar fi intru adever mai valorosi și mai vitezi, decât multele legioni ale împăratului Traian, trămise în Dacia; căci, până când aceste legioni romane — după dl Réthy — ar fi dispărut cu totul, ar fi perdit tot ce ei mai nainte au cucerit în trei expediții mari de resel, — „păstori albanezi” din contra n'au cucerit numai teritorul de astăzi, dar au amalgamat chiar și populația toată. Legioniile lui Traian în Dacia apar în carte dñui Réthy ca muscularii la Plevna cu redutele perdeute, iar păstori albanezi apar ca dorobanții români cu redutele cucerite și mantinute.

Cred însă, că asupra cărții amintite va urma — dacă va urma — și vre-o critică amănuntă din thesisă. Atragem anume atenționarea criticiilor români și streinii asupra acestei cărți lipsită de orice basă scientifică, căci în consecință merge până la ridiculositate și absurditate. Osteneala, ce o vor pune istoriografi nostri în aprecierea acestui pamphlet, va fi roditoare din punct de vedere sanitarius. O critică-satiră ca acă nu se poate nici inchipui mai minunată.

Mi țin de datorință plăcută a atrage atenționarea publicului român asupra acestei cărți curioase în fe-

lul ei; 2 fl. nu sunt puțini, dar nici mulți pentru o distracție incântătoare, ce și va căstiga cătorul ei cetindu-o din doasă în dosă, sau deoarece „suntem” un popor de origine „slavă” — din buche în buche.

În timpurile aceste grele, când lucrăm și asudăm nu atât pentru noi, ci mai mult spre a satisface foamea unui inmenșu numer de nemericni, cărori li se dă aplicare, după ce și-au prădat toată avereua numai că să nu peie de foame; când fruntea fiecăruia dintre noi e încreștă de gândurile, ce ni le impun sareinile vieții; cei ce și în aceste timpuri grele ne căstigă ceasuri semine, sunt tiganii lăuntri și în companie cu ei „scriitorii” sovînășă-maghiari.

C. M. Scovola.

Prințipele Alecsandru al Bulgariei

Amănunte din viață și guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

(Urmare.)

Donducow era înșirinat de către guvernul său, să prelucreze o constituție pentru Bulgaria „pentru a nu lăsa Bulgaria cu totul la dispoziția unui principel german.” (Astfel scrie Sobolew: Întâiul principel al Bulgariei pag. 84.) A alcătuit o constituție, nu era tocmai lucru ușor pentru un rus, și de aceea Donducow luă de model constituția sârbescă. Proiectul, care conținea dispoziții foarte curioase privitoare la compunerea camerii și la înființarea unui consiliu de stat cea mai înaltă instanță a tuturor ramurilor administrative și ca autoritatea înșirinată cu examinarea proiectelor de legi înainte de aducerea lor în cameră, a fost supus spre examinare unei reprezentanții naționale adunate „ad hoc” și compusă din nobiliți Bulgaria de nord și de sud. Această adunare a fost deschisă la Tîrnova, la 23 Februarie, 1879. Primele sedințe ale acestei adunări arătară, că un spirit intransigent, pur democratic și stăpînesc. La început se parea, că adunarea nici nu vrea să discute aceea constituție, ci vrea numai să protesteze contra îmbucătării Bulgariei de către Europa și apoi să se disolve în pace. Dar mintea veni înăuntru tuturor la loc și după o avertizare a lui Alecsandru al II-lea, adunarea decide ca să între în desbatere. O comisiune de 15 pentru examinarea constituției lui Donducow, compusă din 170 articole a fost numită. Această comisiune, care era condusă de un spirit conservator, săcă propuneri foarte bune pentru modificarea constituției lui Donducow, din nefericire însă acele modificări au fost respuse de cameră.

Ce privia consiliul de stat, spiritele se împărțiră în două. Din momentul acela se născuă partide politice în Bulgaria. Partida, care era pentru consiliul de stat și datele numele de conservatoare, partida dușmană consiliului de stat se nume liberală.

Bărbați ca Stoiloff, Grecoff, Burmoff, Balabanoff, Nacevici, Vulcovici și alții erau pentru Karaveloff, care se uni apoi cu Zancoff, care în comisiune avea tocmai părere contrară, și care se înverti după bătăia vîntului, și alții erau contra consiliului de stat. Partida, care era contra căpătă majoritatea și această instituție atât de trebusă vieții statului, a fost ștersă din constituție. În sedințele următoare se lăsă decisiunea, că soberania să fie compusă din deputați direct aleși de popor prin vot secret și că fiecare cetățean bulgar ajuns la vîrstă de 21 de ani, să aibă dreptul electoral activ, iar dela vîrstă de 30 de ani, dacă scie să scrie și să citească, dreptul de a fi ales. Fiecare deputat să aibă dreptul să aducă în cameră proiecte de legi, dacă ele sunt susținute de o părime din membrii camerii. Presa să fie liberă și dreptul de a înține întruniri să fie supus nici unei restricții. Un principie să se alese ca cap al statului, care să aibă puterea de executivă, controlul organelor, dreptul de a numi ministri, comanda peste toată forța armată, dreptul de sanctiune a legilor, cari vor fi votate de cameră, dreptul de a convoca cameră la termine hotărâte și în casuri extraordinaire.

La 29 Aprilie a fost ales prințipele Alecsandru de Batemberg, propus de Rusia și binevenit de toate celelalte puteri, ca principe al Bulgariei. După această alegere, adunarea națională să disolvă, după ce alese mai întâi o comisiune de 6 deputați pentru ca să meargă să salute pe principie.

Prințipele Alecsandru se află atunci la Berlin și cînd audii această veste, el nu era de loc dispus să primească tronul bulgar. Împăratul Alecsandru al II-lea stăru însoțe foarte mult și numai astfel prințipele se îndupă să meargă în Bulgaria.

La 7 Iuliu principale Alecsandru sosi la Varna. De aci merge prin Rusia la Tîrnova (8 Iuliu), unde depuse dinaintea adunării naționale, care se convoca la 3 Iuliu, jurămîntul, că va păzi constituția. După aceea pleca la Sofia. Partida liberală, care aujde vorbele, ce rostise prințipele Alecsandru în privința constituției, făcu fel de fel de demonstrații. Copii mici și dascăli lor tîneau cuvenită și în fiecare sat, pe unde trece prințipele, se făcură arcuri de triumf cu inscripții: Trăiască constituția din Tîrnova.

La 13 Iuliu sosi Alecsandru la Sofia și immediat luă frânele guvernării în mână. El căuta să formeze mai întâi

un minister. Deoarece fi lipsia cunoștință necesară de persoane, el se adresă la consulul general rus, Davidow, și acesta îi numește Burmow, Nacevici, Atanasovici, Stoilow, Grecow și Dragan Zancov ca oamenii cei mai nimeriți și capabili.

Zancov nu vruse să între într-un minister cu Grecow, pentru că acesta îl insultase odată în sedință adunăre constitutive și de aceea principalele a fost nevoie să compue următorul minister: Președinte al consiliului și ministru de interne: Burmow; justiție: Grecow; externe: Balabanow; finanțe: Nacevici; instrucție: Atanasovici; răboiu: Parenzow. Davidow, recomandând acele persoane, a desemnat principelui Bulgariei, pe cei mai buni și mai cum se cade, pe cari îi cunoște și propunerea sa a îsortit din bunăvoie pentru principale. Toate persoanele numite mai sus au făcut parte din comisiunea de 15 pentru examinarea constituției lui Dondukow și în cameră ele au votat conservativ.

Autorul descrie apoi firea acestor oameni: Burmow și Balabanow sunt caractere foarte problematice; Nacevici și Grecow, oameni inteligenți, energici și probi. Atanasovici, om cum se cade; înainte de a fi fost ministru era profesor la București.

Ca membru privilegiat era ministru de răboiu, Parenzow, general rus, foarte tânăr și ce privea arta militară era foarte mărginit, încât de abia poseda cunoștință necesară unui sef de companie.

Când se imbară facea cele mai mari prostii și injoia uniforma, ce purta. Așa se povestesc următoarea istorioare nostră despre dânsul:

Prințipele vizita odată lagărul militaresc, care era la poalele Vitosulu, căci un千里 în depărtare de oraș. Parenzow, beat mort se acătu de o dată în dos de arcurile trăsuri și începu să strige „ura” că îl lăua gura. Prințipele cînd vîd, că toate străduințele de a-l depărta dela trăsura sunt zadarnice, căci se acătuase acolo ca o maiamă, poruncă vizitului să întoarcă în oraș și astfel trăsura intră în oraș și până la palat Parenzow striga și sberă într-un „ura”.

Parenzow mai era și partizan al partidei anti-dinastică a lui Dondukow și agita împreună cu oficerii săi din răsării contra principelui chiar prin popor. Dânsul poate că n'ar fi facut nici o îspărvă, căci era prea prost să facă vr'un lucru cu minte, însă ajutoarele sale, colonelul Tümler, complectă prin violență, să și prin alegerea ori și căruia mijlociat de înjositor incapacitatea lui Parenzow. Ei cări erau cauzele, că dânsul a devenit imposibil în Bulgaria.

Pe lângă ministri mai era încă o persoană, care influența total. Era colonelul rus Sepelev, adjutanț al împăratului. Sepelev a fost dat principelui Alecsandru ca atașat militar și sfetcă din partea împăratului rusesc. El era, un om inteligent, instruit și bun tovarăș, însă după scurtă vreme se demasă, nu ca trimis al împăratului, ci ca o uneală a ministrului de răboiu.

Așa dar primul ministeriu, ce și alcătuiește principalele se compunea din bărbați inteligenți și capabili, însă chiar în adunarea constitutivă să a vîdut, că acești bărbați nu dispuneau de majoritatea camerii.

(Va urma.)

Varietăți.

* Maiestatea Sa Vineri dimineața să reîntrace din București la Viena.

* (Personal) Escrenția Sa I. P. S. Domn archiepiscop și metropolit Miron Romanul cu trenul de ieri dimineață să reîntrace în mijlocul nostru.

* (Mistică) După cum ni se scrie din Toplița, comunicat din Nr. 76 al qiarului „Budapesti Hirlap” că acolo „un judec român (olăh) fiu ar fi omorât pe mumă”, este întru atâtă o mystificare, încât respectivul judec nu e român, ci se cunoscă și o așa. Rectificarea a urmat în Nr. 84 al numitului diar, pre carea ca un ce caracteristic o traducem în următoarele:

„Ce privesc vestea aceasta, primirăm dela dr. Georgiu Popesku, parochul gr. or. de acolo, detauri mai de aproape, din care se vede, că fiul ucigas n'a fost român (olăh) ci un săcuiu pribegie nu de mult prin comună, care era cunoscut în deosebit ca un om depravat. Facem această rectificare cu atât mai cu plăcere, pentru că vesteau a dat ocazia lui paroch la o epistolă frumoasă, patriotică, pe care o afișam vîrdeană ca să o tipărim. În epistolă aceasta bătrânu paroch vorbind de amicinție dintre maghiari și români, scriere următoarele: „Aici în Toplița maghiari și români trăiesc la olaltă de secole, dar nimenei nu-i aduce amintire să fie fost vreodată cărtă într-o să. Buna înțelegere o am dovedit și în 1848—1849, când luptărăm împreună pentru libertate, fără diferență de confesiune și de naționalitate. De ar da Dumnezeu, că în Ungaria întrăgă atât maghiari că și români să fie tot așa de buni patrioți și tot așa concordie și frățietate să domnească între ei, ca la noi între maghiari și români. Atunci ar putea crede ori și cine, că nu este în lume putere, fie mușcălesca, fie de altfel, carea să ne poată strica. Urmeze tot însul acest principiu, și facă asemenea ca noi aici: apoi a încreat ori ce controversă, și patria sa ne sta neclătită.” — Dă am avea mulți popi (popâni), cum este acesta, o ce mult folos am avea de ei, maghiari și români de o potrivă!”

* (Premii.) Secțiunea istorică a Academiei române, vedînd, că dela 1865 nu s'a prezentat nici un concurent la premiul de 4,000 lei a lui Cuza-Vodă, pentru cea mai bună istorie de pe timpul lui Aurelian și până în dilele noastre, a ridicat cifra premiului la 10,000 lei și a ficsat data concursului la 1891. — A mai înființat Academia română un premiu de 1,500 lei pentru cea mai bună carte, ce se va tipări d'acum în trei ani și va tracta despre miscrea economică a României în secolul 17 și 18 lea.

* (Profeții despre împăratul Germaniei). În earna anului 1884 contesa . . . din Transisvania se afla în capitala imperiului german, cucerând pe o rudă a sa. Tinera și vesela contesa prin mintea-i ageră atrasă atenționarea societății asupra sa. Împăratul voia să cunoască pe iestașa damă și astfel însă ea a fost prezentată și monarhul se întîrziu mult la vorbă cu dênsa. Încă de mai înainte se povestia, că contesa . . . are darul dă profetiile viitorului după dungile de pe palmă; împăratul încă audî și cercă surînd, ca contesa să-i cetească de pe palmă. Ea se apropie cam în glumă; devine cam inspirată și dise: „E hotărît, ca Majestatea Voastră să trăească 96 de ani” . . . Caracteristic e, că tot aşa-i se profetise odă imperialului în Baden cu vr' o cătă-va ani înainte.

* (Papa și Bismarck.) — De căteva zile s'a respândit în orașele Germaniei niste foi volante, pe care sunt făcuți Papa și Bismarck, Papa și imbrăcat într'un costum de cuirassier, iar Bismarck în costumul Papei.

Papa, stănd cu mâna pe umărul lui Bismarck, și dice:

— De când eu conduc politica Europei și tu conducei biserică, așa e, că lucrurile merg bine.

* (Oficerii de gloate.) Numerul reflectantilor la postul de ofiteri de gloate s'a redus de la 3003 la 723; 172 dintre acestia au fost soldați. În ceea ce privește cursurile se pot înțelege după dorința aspiranților în luna lui Maiu, Iuniu ori Iuliu. Ordinația ministrului honevdeimpe dispune conscrierea gloatașilor din anii 1845 până la 1855.

* (Guvernul unguresc.) „Răsboiu” scrie: Guvernul unguresc ne dă mereu doveđi de bună vecinătate și de iubire amicală.... Membru academic dl Florian Porcius, unul din bărbații de stiață de pește Carpați nu poate lăsa parte nici în anul acesta la sedințele Academiei române din București, deo-

re-ce, ca și acum un an, guvernul din Pesta refusă de a-i da pașaport. — D'aceea și noi iubim pe unguri . . . grosav!

* (O femeie, care doarme de 45 luni) — Femeia din Tesnelles, (Belgia) care doarme dela 31 Mai 1883 și în aceiași stare. Ea nu s'a mai trezit d'atunci și până acum nici odată. Slăbiciunea ei a ajuns la ultimul grad. Ține ochii închiși, respirația și pulsul sunt normale. Un doctor, care a vizitat o dilele trecute asigură, că Margaretă, acesta și numele femeiei, poate să stea încă mult timp în această stare.

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Urmare.)

Atât în vorbire cât și în scriere deosebitele cuvinte și diceri trebuie să înceapătă legate unele de altele, ceea ce încă se face prin cuvinte. Cuvintele care leagă două cuvinte sau diceri, se numesc conjuncții. Urmează exerciții ca mai sus.

În fine în vorbire și scriere mai ocură și astfel de cuvinte, care exprimă o bucurie, o durere sau o mirare. Aceste cuvinte nu stau aproape în nici un raport cu altele și se numesă interjecțiuni.

După ce s-au făcut cunoscute elevilor aceste părți ale cuvântului, se va face o recapitulare generală a cunoștințelor din gramatică, pe care elevii și le-au câștigat până aici și apoi diferite exerciții de analizare verbal și în scris. Aceste exerciții, dacă s-au făcut cu destulă atenție la singularitatele părții de cuvânt, acum se vor face cu multă înlezură.

Ajungând elevii, să fie stăpâni pe materialul pretrăcat până aici se va purcede la amplificarea cunoștințelor gramaticale prin dezvoltarea dicerei simple cu amplificări și diferențe de compliniri, apoi li se vor da cunoștințe mai detaliate despre părțile cuvântului etc. Modul, ce este de urmat la predarea acestor cunoștințe, este tot cel arătat la tractarea părților cuvântului, pentru aceea nu-l vom dezvolta aici mai pe larg, căci cel ce a tratat parte prima a cunoștințelor gramaticale în modul arătat și conscientios, de aici în colo nu va intinge nici o greutate metodică.

Deprinderile ortografice și stilistice. Cu ocasiunea exercițiilor pregătitoare scrise și citite se încep — de și într'un grad foarte mic — și exercițiile ortografice. Exercițiile de sila-

bisare trebuie repetate căt de des, pentru că desfăcând fie care cuvînt în elementele lui, în sunete sau litere, se atrage atenția elevilor asupra scrierii fie căruia sunet și repetânduse căt mai des aceste exerciții, elevii vor ajunge a săi serie fie care cuvînt corect ortografice, fără de a fi invîțat ortografia din regulile. Regulele, fie ele căt de simple, nu vor fi în stare a invîța pe elevi ortografia. Continând dară cu exercițiile de silabisare, vom analiza bucatările de ceterie și cu privire la ortografia. Fie-care dicere se va desface în cuvinte, cuvintele în silabe și sunete sau litere, și se va atrage atenția elevilor să privească bine, cum este săris fiecare cuvînt, cu ce litere sunt înfașitate diferențele sunete, din cari e compus cuvîntul respectiv. Totodată li se va atrage atențunea și asupra punctuației, care înlesnește ceterirea logică și contribuie mult la înțelegerea piesei. După ce s'a analizat astfel piesa, elevii o vor decopia în libelele lor, fiind cu deosebită atenție la fie care cuvînt, că cu ce litere este scris în carte. În modul acesta urmându-se mai departe, elevii vor invîța ușor ortografia, fără de a-i fi grămadit cu regulile. Mai greu va fi a invîța pe elevi a scrie corect sunetele derivate. Aceasta greutate însă se poate invinge prin deprinderi continue de felul celor de sus și atragând atențunea elevilor asupra originei sunetelor derivate. D. e. în cuvîntul *văduț*, „*ă*” și „*d*” sunt sunete derivate și anume „*ă*” dela „*a*” și „*d*” dela „*d*”. Aceasta o afăm din o altă formă a cuvîntului acestuia—*vedere*. Dacă se deprind elevii a căuta originea sunetelor derivate, nu vor mai scrie *văzu* și *măsă* etc. în loc de *văduț*, *masă*... Invîțatorul va da la tot locul explicațiile trebuiecioase. Controlarea sau redirearea caetelor se poate face prin schimbare, sau și prin un elev mai înaintat din scoala. Invîțatorul însă să nu neglige a controla și el întrucât și-au implinit revisori datoria și să-l lăua la respundere, când asta, că nu și-au implito. Pentru a se încredința intru că elevii sunt stăpâni pe ortografi, invîțatorul le va dicta din când în când, la început piese, care au fost tractate în scoala, mai târziu încă și altele. Erorile și le pot indrepta elevii, asemănând aceea ce au scris ei cu testul din

(Va. urma

Loterie

Sâmbătă în 26 Martie 1887.

Buda: **14** **5** **30** **83** **38**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copşa mică—Sibiu					
Tren mier.	Tren acceler- at	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren de per- soane	Tren acceler- at	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren de per- soane	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus	Copşa mică	—	2.02	3.55		
Viena	11.10	7.40	—	—	Bucuresci	—	4.70	7.30	—	Viena	—	11.10	12.10	Teiuș	11.24	3.42	—	Seica mare	—	2.29	2.22
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal	—	9.32	1.14	—	Budapesta	—	8.20	9.05	Alba-Iulia	12.19	3.59	—	Loamneș	—	3.04	4.57
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș	—	9.56	1.45	—	Szolnok	—	11.20	12.41	Vîntul de jos	12.30	4.29	—	Ocna	—	3.30	5.23
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brasov	{	4.16	—	7.47	Arad	{	4.10	5.45	Sibot	1.01	4.51	—	Sibiu	—	3.50	5.43
Oradea-mare	—	7.08	9.14	1.52	Apatia	5.43	—	8.51	—	Glogovăț	7:22	4.43	6.18	Simeria (Piski)	2.81	6.15	—	Sibiu	—	9.18	10.50
Várad-Velence	—	—	9.24	2.—	Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—	Gyork	7.58	5.07	6.38	Deva	2.52	6.35	—	Ocna	—	9.55	11.14
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11	Homorod	7.06	—	9.51	—	Pauliș	8.17	5.19	6.51	Braničeacă	3.23	7.02	—	Loamneș	—	10.20	11.99
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34	Hășfalău	8.52	—	11.03	—	Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10	Ilia	3.55	7.28	—	Seica mare	—	10.45	12.07
Rév	—	8.54	11.83	3.18	Sighișoara	9.31	—	11.26	—	Conop	—	6.09	7.37	Gurasada	4.08	7.40	—	Copşa mică	—	11.11	12.30
Bratca	—	—	12.18	3.41	Elisabetopol	10.16	—	12.—	—	Bărzava	—	6.28	7.55	Zam	4.44	8.11	—	Sibiu	—	9.18	10.50
Bucia	—	—	12.54	4.01	Medias	10.57	—	12.29	—	Soborină	—	7.25	8.42	Soborină	5.30	8.46	—	Ocna	—	9.55	11.14
Cinciu	—	8.58	1.57	4.26	Copşa mică	11.19	—	12.44	—	Zam	—	8.01	9.12	Bărzava	6.27	9.39	—	Loamneș	—	10.20	11.99
Huedin	—	9.28	3.11	5.08	—	11.31	—	12.49	—	Gurasada	—	8.34	9.41	Conop	6.47	9.53	—	Copşa mică	—	11.11	12.30
Stana	—	—	4.50	5.57	Micăsasa	11.52	—	1.05	—	Ilia	—	8.55	9.58	Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58	Cerdeea	3.82	10.20	3.25
Aghires	—	—	4.15	5.50	Blas	12.81	—	1.84	—	Braničeacă	—	9.19	10.17	Pauliș	7.43	10.42	6.18	Cheța	4.02	10.50	3.58
Ghimbav	—	—	4.36	6.02	Craciunel	12.43	—	1.46	—	Deva	—	9.51	10.42	Gyork	7.59	10.58	6.88	Luduș	4.23	11.11	4.20
Nadisul ung.	—	4.58	6.24	6.24	Teiuș	1.51	—	2.19	—	Simeria (Piski)	—	10.35	11.07	Glogovăț	8.28	11.35	7.13	M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cluș	—	10.28	5.26	6.43	Aiad	2.18	—	2.39	—	Orăștie	—	11.11	11.37	Arad	8.42	11.39	7.30	Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Apahida	11.—	—	—	7.08	Vîntul de sus	2.48	—	3.01	—	Sibot	—	11.43	12.—	—	9.17	12.31	—	Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Ghiriș	11.19	—	—	7.36	Uioara	2.6	—	3.08	—	Vîntul de jos	—	12.18	12.29	Szolnok	2.82	5.12	—	Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Cucerdea	1.06	—	—	10.—	Ghiriș	4.01	—	3.56	—	Alba-Iulia	—	12.36	12.46	Budapesta	6.—	8.20	—	Ősorhei	6.07	12.55	6.13
Uiocra	1.13	—	—	10.9	Apahida	5.28	—	5.10	—	Teiuș	—	1.29	1.41	Viena	3.—	6.05	—	Reghinul-săs.	6.41	1.20	—
Vîntul de sus	1.20	—	—	10.19	Cluș	5.56	—	5.30	—	Simeria (Piski)	—	—	—	Reghinul-săs.	8.40	8.22	—	Reghinul-săs.—Ősorhei—Cucerdea	8.40	8.22	—
Alud	1.41	—	—	10.48	—	6.31	6.03	—	8.—	Petroșeni	—	—	—	Reghinul-săs.	4.45	—	6.10	Reghinul-săs.—Ősorhei—Cucerdea	4.45	—	6.10
Teiuș	2.10	—	—	11.34	Nadisul ung	0.52	6.21	—	8.26	Tren de per- soane	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus	Ősorhei	6.34	—	8.—
Craciunel	2.35	—	—	12.12	Ghimbav	4.08	—	—	9.02	Simeria	11.21	2.42	Arad	6.05	5.48	—	Nireșteu	6.56	12.15	10.20	
Blas	2.48	—	—	12.30	Aghire	7.28	—	—	9.82	Streiu	11.58	3.25	Aradul nou	6.83	6.19	—	Kerelő-Sz.-Pál	7.16	12.35	10.39	
Mickasa	3.20	—	—	12.52	Stana	7.50	—	—	10.11	Hățeg	12.46	4.16	Németh-Ság	6.58	6.44	—	Cipeu-Iernut	7.40	12.58	11.02	
Copşa mică	3.41	—	—	1.52	Huedin	8.12	7.14	—	10.51	Pui	1.37	5.11	Vinga	7.29	7.16	—	M. Bogat	8.08	1.19	11.23	
Mediaș	4.—	—	—	2.18	Cinciu	8.52	7.43	—	12.16	Crivadia	2.24	5.58	Orezzifalva	7.55	7.47	—	Luduș	8.87	1.49	11.53	
Elisabetopol	4.95	—	—	3.03	Bucia	9.10	—	—	12.50	Banii	3.05	6.40	Merczezzifalva	8.14	8.08	—	Cheța	8.51	2.02	12.06	
Sighișoara	5.10	—	—	3.59	Bratca	9.29	—	—	1.21	Petroșeni	3.87	7.12	Simeria	9.08	9.02	—	Cucerdea	9.40	2.46	12.50	
Hașfalău	5.37	—	—	4.28	Rév	9.41	8.22	—	2.02	—	—	—	Timișoara	—	—	—	Simeria (Piski)—Unedoara	—	—	—	
Homorod	7.06	—	—	6.16	Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06	—	—	—	—	—	—	—	Simeria (Piski)	—	2.19	—	
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44	Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.35	Petroșeni	6.10	10.07	Timișoara	6.25	5.—	—	Cernea	—	2.38	—	
Timiș	2.53	6.22	—	7.46	Várad-Velence	10.55	—	—	3.54	Banii	6.58	10.48	Merczezzifalva	7.19	6.02	—	Unedoara	5.55	5.55	—	
Predeal	3.28	6.47	—	—	—	—	—	—	—	Crivadia	7.87	11.25	Orezzifalva	7.46	6.32	—	Simeria (Pisk)	—	5.55	—	
Bucuresci	8.41	—	—	8.25	Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05	Pui	8.20	12.05	Vinga	8.15	7.02	—	Ghiriș	5.45	12.36	10.53	
	9.21	—	—	9.15	P. Ladány	11.15	9.18	10.55	—	Hățeg	9.01	12.42	Németh-Ság	8.86	7.23	—	Turda	9.47	9.47	4.40	
Brașov	1.55	5.45	—	—	Szolnok	3.29	12.20	8.24	5.25	Streiu	9.52	1.22	Aradul nou	8.91	8.01	—	Ghiriș	9.26	4.19	—	
Timiș	2.53	6.22	—	—	Dudești	6.38	2.15	7.45	10.—	Simeria	10.31	1.53	Arad	9.11	8.01	—	Turda	9.47	9.47	4.40	
Bucuresci	9.35	11.45	—	—	Viena	8.—	8.—	6.05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Note: Numerele cele grase înseamnă oreale de noapte.

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.